

Vážený pan
Ing. Martin Říman
Rybnická 2912
738 01 Frýdek - Místek

Věc: Výzva dozorčí radě ČEZ a.s. k přezkoumání postupu managementu ČEZ a.s. ve věci nákladů na projekty rekonstrukce hnědohelných elektráren

Vážený pane Římane,

Ekologický právní servis se věnuje právní stránce rekonstrukce elektrárny Prunéřov II.¹ V souvislosti s tímto případem jsme shromáždili informace a analýzy, které naznačují, že projekty obnov hnědohelných elektráren realizovaných managementem firmy jsou dražší než obdobné projekty v zahraničí.

K tomuto závěru nás vedou především tyto tři argumenty:

- Dne 14. září bylo zveřejněno Ekonomické posouzení rekonstrukce elektrárny Prunéřov II, které vypracovala inženýrská a projektantská společnost Cityplan, s. r. o., na objednávku Ekologického právního servisu. Studie je ke stažení zde: <http://eps.cz/cz2266387pr/pripady/>). Studie srovnávala celkové náklady pro dvě možné varianty obnovy této největší české hnědohelné elektrárny, variantu 3 x 250 MW, kterou prosazuje společnost ČEZ, a nadkritický blok 660 MW, s vyšší účinností a nižšími emisemi skleníkových plynů. Podle výsledků, ke kterým došli autoři studie, by celkové náklady na výrobu stejného množství elektřiny byly – v rozporu s tvrzením představitelů ČEZ – nižší u varianty 660 MW, a to zhruba o deset miliard korun při očekávaném 25-ti letém provozu elektrárny.² Pokud jsou závěry této studie správné, znamená to, že představenstvo firmy ČEZ a.s. buď vůbec neprovedlo srovnání variant projektu³, nebo vědomě a bez zdůvodnění investuje do dražší varianty řešení. Navíc tímto netransparentním postupem ohrozilo projekt, který takto má vážné právní vady⁴.

¹ Ekologický právní servis (EPS) se dlouhodobě věnuje kauze „komplexní obnovy“ elektrárny Prunéřov II. Naším cílem přitom je, aby investor, firma ČEZ a.s., důsledně respektoval českou i evropskou právní úpravu a použil nejlepší dostupnou technologii (1 x blok o výkonu 660MW, účinnost 42%), která by zajistila menší množství vypuštěných emisí a také menší spotřebu uhlí.

² Studie přišla se dvěma zásadními závěry, jejichž závažnost daleko překračuje rámec kauzy Prunéřov:

Především, že srovnání nákladů na výrobu elektřiny plyne, že účinnější varianta technologie pro Prunéřov (1 x 660MW, účinnost 42%) je levnější. Na každé vyrobené MWh by se při účinnější variantě ušetřilo 81 Kč², což představuje úsporu přes 380 milionů Kč ročně a úsporu zhruba 10 miliard Kč při pětadvacetiletém provozu elektrárny.

Vedle toho studie poukázala na skutečnost, že podle údajů poskytovaných Českou republikou mezinárodní organizaci International Energy Agency jsou investiční náklady na výstavbu hnědohelných elektráren v ČR o 52% dražší než projekty v ostatních zemích, v absolutních číslech mohou tedy být české projekty dražší o desítky miliard korun.

³ Představenstvo bylo o vypracování variantního projektu požádáno ministerstvem životního prostředí a tomuto požadavku nikdy nevyhovělo. Z rozporných a nepodložených výroků představitelů ČEZ o možné ceně účinnější varianty je navíc zřejmé, že vedení ČEZ a.s. neprovedlo ani základní propočty nákladnosti možných variant obnovy, které bychom očekávali u odpovědné předinvestiční přípravy.

⁴ Projekt totiž nespĺňuje požadavky kladené na tento typ zařízení právními předpisy ČR i EU – zejména fundamentální požadavek na účinnost spalování uhlí. Ekologický právní servis a Greenpeace již téměř dva roky upozorňují na skutečnost, že projekt Prunéřova II nesplňuje zákonné parametry tzv. nejlepší dostupné technologie (Best Available Techniques, BAT). Ty

Představenstvo ČEZ a.s. tak navíc riskuje již proinvestované prostředky v řádu miliardy korun.⁵ Jednání představenstva by v takovém případě bylo v rozporu se standardy péče řádného hospodáře, jak je definuje § 194 odst. 5 obchodního zákoníku.

- Výsledky srovnání cen projektů provedené International Energy Agency (IEA) v ročence Projected costs of generating electricity 2010 (<http://www.nea.fr/pub/egc/>) naznačují, že Prunéřov nemusí být výjimkou, ale naopak spíše pravidlem. ČEZ a.s. obnovuje v ČR tři hnědouhelné elektrárny: v Tušimicích, Ledvicích a Prunéřově, celkem hodlá investovat kolem 100 miliard korun. Podle ročenky agentury EIA staví ČEZ⁶ uhelné elektrárny nejdraž ze všech zemí OECD. Nejlevněji staví v Austrálii s průměrnými investičními náklady 1 802 USD/kWe, nejdražší náklady má ČEZ: 3 485 USD/kWe. Medián zemí OECD je 2 383 USD/kWe a aritmetický průměr 2 308 USD/kWe. (viz str. 52 ročenky). Vysoké investiční náklady ČEZu zaráží tím spíše, že ČEZ dvě ze tří elektráren staví v takzvané podkritické technologii (spaluje uhlí s nižší účinností, vyšší emise a spotřeba uhlí než tzv. nadkritická), u které jsou podle energetiků z IEA mnohem nižší investiční náklady. Tuto zastaralou technologii už všude jinde na světě opustili. Ze 48 uhelných elektráren, které se mají na světě postavit do roku 2015, je Prunéřov jediná podkritická (podkritické Tušimice se právě dokončují a nebyly už do statistiky započteny). Právě nižší investiční náklady byly hlavním argumentem ČEZu, proč vybral tuto technologii, ačkoli tím mj. porušuje české a evropské směrnice, které mu nařizují použít nejlepší dostupnou technologii (viz výše). Na tendenci k vyšší ceně českých projektů ukazuje i analýza City Planu (str. 8 až 13 analýzy).
- Jsme si vědomi toho, že srovnání cen na úrovni individuálních projektů je obtížné. Netvrdíme, že každá česká elektrárna je o 50% předražena. Považujeme ale za důležité to, že analýza City Planu (str. 14 až 18 analýzy) i ročenka IEA ukazuje systematickou tendenci a to jak v číslech o projektech připravovaných do roku 2015, tak i na číslech o konkrétních elektrárnách. Analýza i ročenka odkazují na konkrétní projekty, které

zejména vyžadují, aby nově budované bloky elektrárny dosahovaly čisté tepelné účinnosti nejméně 42%. Podle platné evropské i české legislativy (směrnice o IPPC 2008/1/EC, zákon o integrované prevenci č. 76/2002 Sb.) jsou všichni investoři velkých průmyslových zařízení povinni použít tzv. nejlepší dostupnou technologii. Její parametry jsou stanoveny v referenčních dokumentech (BREF) platných pro celou EU. Pro velká spalovací zařízení včetně elektráren jsou tyto parametry velmi podrobně popsány v BREF (<http://ippc.cz/obsah/CF0198>). Podle dokumentů BREF je energetická účinnost nejdůležitějším kritériem celého projektu. Čistá účinnost elektrárny v souladu s požadavky BAT u nového zařízení je pro zvolený typ práškového kotle 42 - 45 %, zatímco u obnovy stávajícího zařízení (tj. rekonstrukce) se jako indikační hladina pro BAT může předpokládat úroveň 36-40 %, či zlepšení o více než 3 %-ní body (viz Tabulka 2: Výše tepelné účinnosti spojené s uplatněním opatření BAT u zařízení spalujících černé a hnědé uhlí, str. iv Shrnutí).

⁵ Management ČEZu jednal velmi riskantně, když zadal výrobu technologie (kotlů) do Prunéřova II dávno před tím, než byla ČEZem 6. 6. 2008 podána žádost o zahájení procesu EIA (Viz vlastní zpráva ČEZ z 26. 11. 2007 na <http://www.cez.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy/1757.html>). V případě, že projekt nebude v povolovacích procesech schválen, kotle by se musely vyměnit. Vzhledem k tomu, že např. kotle už byly dlouho ve výrobě, mohlo by to znamenat škodu v řádech miliard (Viz vyjádření Jana Světlíka z managementu Vítkovic pro Hospodářské noviny, dostupné na <http://ekonomika.ihned.cz/c1-42272390-prunerov-stat-nerozhodl-cez-uz-kupuje-kotleLink>).

⁶ Data za ČR poskytl zaměstnanec ČEZ, a. s. Lubor Žezula (Viz str. 7 publikace).

Lze srovnávat – např. Boxberg, Neurath a Niederaussem v Německu⁷, Belchatow⁸ a Turów⁹ v Polsku.

Domníváme se, že tyto indicie jsou dostatečně konkrétní a přitom natolik vážné, že je na místě aby dozorčí rada (i stát jakožto majoritní vlastník firmy ČEZ a.s.) zahájila samostatné kroky k tomu, aby celou situaci vyhodnotila. Domníváme se, že by bylo na místě, aby dozorčí rada:

- ověřila výsledky analýzy předkládané EPS a posoudila ekonomickou výhodnost variantního řešení Prunéřova ve srovnání s řešením prosazovaným ČEZ a. s. Ověření by měl provést renomovaný nezávislý subjekt, nejlépe zahraniční.
- zjistila a informovala akcionáře a veřejnosti o tom, jestli ČEZ sleduje a analyzuje ceny staveb a renovací hnědouhelných elektráren, analyzoval si příčiny vyšších nákladů v porovnání s jinými evropskými zeměmi.
- pokud se potvrdí informace z předložených studií, bude na místě zjistit jaké jsou příčiny těchto vyšších investičních nákladů a vyvodit konkrétní odpovědnost na straně managementu firmy.

O všech těchto krocích by měla být informována veřejnost a akcionáři formy.

Vážený pane, věřím, že naším společným cílem je, aby státem (spolu)vlastněná firma ČEZ byla skutečným „rodinným stříbrem“ občanů ČR. Podle našeho názoru to mimo jiné znamená, že by její výsledky měly být založené na kvalitním, průhledném a srozumitelném hospodaření. Domníváme se, že v situaci, kdy je zde takto závažná pochybnost o hospodaření představenstva firmy, je na místě, aby se dozorčí rada tímto problémem skutečně zabývala. A to i vlastní analýzou provedenou nad rámec pouhé formální kontroly vysvětlení předloženého vedením firmy.

⁷ Viz str. 14 a násl analýzy City Planu Zde viz také tab.: Parametry a ceny bloků realizovaných v Německu a ČR:

		Neurath	Niederaussem	Boxberg	Prunéřov	Ledvice
varianta		2 x 1100	1 x 1000	1 x 675	3 x 250	1 x 660
výkon	MW	2200	1000	675	750	660
účinnost čistá	%	43,00%	43,00%	43,00%	39,06%	42,50%
investiční náklady	Mld.Kč	57,2	31,2	20,8	25	26
měrné investiční náklady	tis.Kč/kW	26,0	31,2	30,8	33,3	39,4

Původ dat: Neurath – www.power-technology.com, Niederaussem – www.rwe.com, Boxberg – [http://www.sourcewatch.org/index.php?title=Boxberg Power Station](http://www.sourcewatch.org/index.php?title=Boxberg_Power_Station), Prunéřov – ČEZ, Ledvice – ČEZ.

⁸ Modernizace elektrárny Belchatów: původní počet zdejších bloků je 12 o výkonu 380 MW. V rámci projektu modernizace této elektrárny má dojít ke stavbě jednoho nového nadkritického bloku o výkonu 858 MW a čisté účinnosti cca 42% a zároveň dojde k obnově 10 původních bloků - dojde pouze k výměně některých částí elektrárny - a účinnost se v nich zvýší z 36% na 39%. Náklady na tuto investiční akci do uhelné elektrárny přesahující svým výkonem 4500 MW (tj. 6x více než plánovaná obnova 3x 250 MW v Prunéřově) však mají činit cca 1,7 mld. euro“ (viz http://goliath.ecnext.com/coms2/gi_0199-7138507/858-MWe-supercritical-extension-for.html a <http://www.elbelchatow.bot.pl>).

⁹ Od poloviny devadesátých let do roku 2005 probíhala velká modernizace polské elektrárny Turów, kde proběhla modernizace 6 bloků o podobném výkonu, jako je v Prunéřově, přičemž aktuálně se chystá likvidace bloků 8-10 a na jejich místě výstavba nového nadkritického bloku o výkonu 460 MW s účinností kolem 42%. (viz http://tomcat.cenia.cz/eia/detail.jsp?view=eia_mimo_cr&id=MZP017M, http://goliath.ecnext.com/coms2/gi_0199-7138507/858-MWe-supercritical-extension-for.html).

V případě Vašeho zájmu bychom se s Vámi rádi setkali osobně, abychom výše prezentovaná tvrzení dále doložili. Rádi bychom s Vámi také diskutovali o potřebě a možnostech pro zkvalitnění státního i veřejného dohledu nad firmou ČEZ.

Za Ekologický právní servis
Mgr. Martin Fadrný
Jiří Boudal